

KONFEDERACJA TATRZAŃSKA PATRON SZKOŁY PODSTAWOWEJ 5 W NOWYM TARGU

Materiały dla uczniów

Konfederacja Tatrzańska to organizacja ruchu oporu działająca w czasie II wojny światowej na Podhalu. Została założona w **maju 1941r.** W szczytowym okresie należało do niej około 400 członków. Teren jej działania to podhalańskie wsie, a szczególnie Nowy Targ oraz wieś Waksmund.

ruch oporu – działania Polaków podejmowane przeciwko Niemcom.

II wojna światowa – największy konflikt zbrojny w dziejach świata. Przyczyną rozpętania wojny przez Niemców było dążenie ich przywódcy, Adolfa Hitlera, do zajęcia całej Europy. II wojna światowa rozpoczęła się 1 września 1939 roku atakiem Niemiec na Polskę, a zakończyła się 8 maja 1945 roku. Przez ten czas nasz kraj był okupowany (Polską rządzący wrogowie).

okupant – państwo niemieckie, które przemocą zajęło terytorium Polski.

pseudonim – imię i nazwisko zmyślane, używane zamiast prawdziwego.

ZAŁOŻYCIELE:

- **Augustyn Suski** – naczelnik (stał na czele) Konfederacji Tatrzańskiej, poeta, pochodził z Szaflar, pseudonim Stefan Brus;

- **Jadwiga Apostoł** – nauczycielka, mieszkała w Nowym Targu przy ulicy Królowej Jadwigi (teren dzisiejszej galerii Buy&Fly), autorka słów góralskiej pastorałki „Wsyndy śniega nasuło...”, pseudonim Barbara Spytzkowska;

- **Tadeusz Popek** – student filozofii Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, przyjechał na Podhale spod Krakowa, pseudonim Waclaw Tatar.

CELE:

1. Zjednoczenie wszystkich Polaków – patriotów.
2. Walka z Niemcami o wolną, niepodległą Ojczyznę.

3. Przeciwstawienie się krzeptowszczyźnie.
4. Wydawanie prasy podziemnej.

DZIAŁANIA:

- Zorganizowanie oddziału zbrojnego pod nazwą Dywizja Górską. Terenem jej działania były Gorce, głównie okolice Turbacza.

mjr Edward Gott-Getyński (pseudonim Sosnkowski)
-dowódca Dywizji Górskiej

- Przeprowadzanie akcji sabotażowych, polegających na przykład na niszczeniu ważnych dla Niemców dokumentów, złym wykonywaniu obowiązków po to, by zaszkodzić Niemcom.
- Wydawanie ulotek i gazetki „Na Placówce” w ilości około 100 egzemplarzy. Zawarte w niej artykuły miały na celu:
 - budzenie ducha walki górali o wolną Polskę i umacnianie wiary w zwycięstwo;

patriota – człowiek kochający Ojczyznę.

niepodległa – niepodlegająca innemu państwu, sama decydująca o sobie.

krzeptowszczyzna – zdradziecka postawa górali (jednym z nich był Waclaw Krzeptowski, od nazwiska którego pochodzi krzeptowszczyzna), którzy współpracowali z Niemcami. Poparli oni akcję goralenfolk. Prowadzona była ona na Podhalu przez Niemców, którzy chcieli, by górale wyparli się Polski.

prasa podziemna – gazety wydawane w tajemnicy przed Niemcami.

sabotaż – świadome działania Polaków przeciwko Niemcom.

- przekazywanie informacji o walkach Wojsk Polskich na zachodzie Europy i rychłej przegranej Hitlera;
- piętnowanie krzeptowszczyzny.

Wydając gazetkę, członkowie konfederacji mieli do dyspozycji 2 radia, maszynę do pisania i powielacz.

KONIEC ORGANIZACJI

Konfederacja Tatrzańska szybko została rozpracowana przez gestapo. Niemcom pomogli w tym konfidenci. Wielu członków konfederacji zostało aresztowanych w styczniu i lutym 1942 roku.

gestapo – policja niemiecka.

konfident – Polak donoszący Niemcom.

Augustyn Suski – aresztowany końcem stycznia 1942 roku. Był bity i męczony ze szczególnym okrucieństwem w niemieckim więzieniu Palace, w Zakopanem. Zginął w obozie koncentracyjnym w Oświęcimiu w maju 1942 roku.

obóz koncentracyjny – miejsce zagłady, w którym Niemcy więzili wielu Polaków. Zmuszali ich do ciężkiej pracy, bili, torturowali, zabijali.

Jadwiga Apostol – na początku uniknęła aresztowania dzięki temu, że została wcześniej ostrzeżona. Musiała ukrywać się przez pół roku. W sierpniu 1942 roku Niemcy aresztowali ją razem z Tadeuszem Popkiem. Z zakopiańskiego więzienia przewieziono ją do obozu koncentracyjnego w Oświęcimiu. Przeżyła ten ciężki czas. Zmarła w 1990 roku, mając 77 lat.

Tadeusz Poppek – uwięziony w Zakopanem, w Palace. 2 lutego 1942 roku udało mu się stamtąd uciec. Zanim dotarł do domu jednego z członków Konfederacji Tatrzańskiej, odmroził ręce i nogi. W tym czasie gestapo wyznaczyło nagrodę za pomoc w schwytaniu Popka. Po zdradzie został ponownie aresztowany. Mimo bicia i tortur nie przekazał Niemcom żadnych informacji. 17 września 1942 roku rozstrzelano go na podwórku Palace.

